

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și strălătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Solidaritate de interese.

Oameni ciudați mai sînt și aceia dintre concetățenii nostri maghiari, care se ocupă cu politica. Ei neîncetă accentuează indispensabila necesitate de a fi Românii solidari în ale politicii cu Maghiarii, fiindcă interesele unora și altora o pretind aceasta. Românii și Maghiarii sînt încungiuți de oceanul Slavilor și Germanilor. Românii, Țic concetățenii nostri, fără de spriginul Maghiarilor sînt expuși pericolului ca și Maghiarii fără de spriginul Românilor.

Este foarte frumos ceea ce ne spun oamenii politici ai concetățenilor nostri maghiari. Și nu numai foarte frumos, ci totodată și foarte adevărat.

Însă nouă ne vine curios, că pe când acei înțelepți politici ne sciu spune adevăruri atât de frumoase și salutare, nu și fac așa precum Țic.

Sciu și Românii, fără să le mai spună altcineva, că între dinșii și Maghiarii există interese comune, există prin urmare postulatul de a fi solidari în apărarea intereselor comune. Ba Românii au sciu-o aceasta demult, au sciu-o înainte de catastrofa cea mare, care pentru un secol și mai bine a deschis oardelor turcesci Ungaria, ca să facă pașaliciuri dintr'însa și din Transilvania o țeară tributară.

Dar' atunci se Țicem că Maghiarii au fost de excusat. Un popor nou încă și mai puțin expert între popoarele europene, cu ambițiuni prea mari pentru puterile sale, lesne s'a putut să-și aprepțieze puterile într'un mod exagerat și să cugete, că singur va fi în stare să reziste potopului turcesc. Și pentru aceea a desprețuit ajutorul Românilor. Sau încât a voit să-l aibă și să-l folosească, să-l aibă și să-l folosească nu ca dela prieteni, ca dela aliați, ci ca dela vasali și ca dela supuși.

Acum însă, după ce au trecut secolii cu o bogăție de experiențe triste și după ce nu numai nu au putut născuții maghiari ajunge la gloria, care 'și-o închipuiau oare-când, dar' și din cea avută au trebuit să mai cedeze ceva, s'ar căde să aibă vederi mai practice și încât îi privesc în pretenșiunile lor să fie mai moderați. Să caute, ca atunci când apelează la interese comune și la solidaritate cu Românii să-și întoc-

mească și faptele astfel ca să corăspundă cuvintelor.

Recunoscând concetățenii nostri maghiari, că pe poporul lor îl amenință aceleași pericole, ca și pe Români, ar trebui să lase toate ambițiunile stricăcioase la o parte, să trateze pe Români pe toată linia ca pe aliații lor egali, ca la vreme de lipsă, umăr la umăr, să se poată lupta cu puteri egale contra inamicului comun.

Ei, dar' concetățenii nostri maghiari nu fac așa. Îndată-ce ajung la ceva putere, li-se umflă creasta, li-se turbură vederile și nu se mai mulțumesc decât cu supunere necondiționată.

Las' că de douăzeci și patru de ani, de când dirij sorțile țerilor ungurești, n'au făcut cele bunătăți pentru presumpțiivii lor aliați, ei nici acum, după ce Europa a început a le mai cântări și vorbele și faptele, nu se îndreaptă. Ca în batjocură vorbesc despre interese comune cu Românii și în același timp, așa Țicend acasă la ei, vine câte un agent de al lor să-și bată joc de interesele comune. Și încă în ce împregiurări. Românii din Ținutul Aradului sînt dintre aceia, care mai puțin năcaz fac oamenilor politici ai concetățenilor maghiari, și totuși agentul Maghiarilor și al guvernului unguresc, atunci când fu primit cu ovațiuni, a avut obrazul să-și — amenințe.

A vorbit, ce e drept, Max Falk la adresa naționalităților. Între aceste însă sînt și Românii. Amenințarea a fost așadar și la adresa lor, și chiar atunci, când s'arbatărau pe trimisul guvernului unguresc, pe trimisul oamenilor politici ai concetățenilor maghiari.

Menționăm un unic cas dintre cele mai blânde. Pentru că dacă am sta să Ținem seamă de toate insultele câte le aruncă presa maghiară în formele cele mai diverse asupra Românilor și dacă am sta să Ținem socoteală de nedreptățile câte li-se fac Românilor și pe alte căi, am ajunge foarte departe.

Toate aceste se întimplă însă numai cu noi, cu Românii din regatul unguresc; majoritatea Românilor însă este afară de regatul unguresc și acestia încă au lipsă de spriginul împrumutat al Maghiarilor.

Nu cumva despre acestia și numai despre acestia e vorba, când oamenii politici ai Maghiarilor scot la iveală interesele comune? Dacă nu din vorbe, dar' din fapte așa s'ar pără, că

numai pe acestia îi au în vedere. Ei sînt Românii veritabili, pe când noi sîntem numai „oldă ajku magyarok” (Maghiari cu buze valache). Cu noi ar fi dar' permisă tractarea așa după-cum ni-se aplică, pentru-că noi și așa nu mai numărăm.

Ar fi o socoteală de tot ciudată, când oamenii politici ai concetățenilor maghiari ar crede, că punându-și la o parte trei milioane de Români, ca să-și asimileze, ar îmbărbăta pe milioanele de Români din regatul vecin să se alieze cu Maghiarii și să statorească între dinșii o solidaritate de interese. O astfel de „diplomație” ar fi mai curioasă ca cea din școala diplomatică a Abderiților. Ea ar fi egală cu alierea Românilor cu Maghiarii spre a stîrpi pe Români.

Și mai că se pare, că așa îi bate firea pe oamenii politici ai concetățenilor maghiari. Mai mult. Ei „diplomatisează” desprețuind și pe Românii din vecinătate și șicanându-i cu vămi închise când prin războiu vamal, când fără războiu vamal.

Se poate că noi nu sîntem în stare a pătrunde în arcanale politice ca să pricepem, că așa trebuie să se desvoalte lucrurile până să ajungem la solidaritatea de interese, bucinată cu atîta patos în Țicistica maghiară.

Dar' se poate.

Cu toate aceste noi se ne rugăm lui D-Țeu să Țină departe primejdiile de țerile locuite de noi, căci ne temem, că solidaritatea cum o caută oamenii politici ai concetățenilor maghiari ar ave să ne aducă catastrofe nouă, care Români nu le merită.

REVISTA POLITICĂ.

Sibiu, 5 Septembrie st. v.

O scire alarmatoare.

În nrul de ieri ni-s'a signalat o scire, care pe cât de neîntelesă pare, pe atât de alarmator 'i-a fost efectul în lumea politică. E vorba despre telegrama, că escadra engleză ar fi plecat dela insula turcească Metelin, unde debarcase la Sigri, dar' numai în scopul unei manevre navale. Întregim această scire cu următoarele: Marți d. a. au primit mai mulți ambasadori din Constantinopol scirea, că un detașament al unei escadre cuirasate englezești ar

fi debarcat pe mica insulă Sigri de lîngă Metelin, ar fi descărcat acolo trupe și munițiuni și s'ar fi apucat să fortifice insula prin instalațiuni de torpile. Această scire a trebuit să producă enormă senzație în cercurile politice și anume din următorul motiv: Pozițiunea geografică a localității din cestiune în apropiere de Dardanele numai decât a trebuit să aducă lumea la idea, că Anglia prin demersul acesta, dacă 'l-a făcut în adevăr, voește să iee poziție față cu învoeala rusă-turcească făcută în cestiunea Dardanelor. Prin toate aceste fără îndoială s'ar fi creat o situație, care mai mult ca probabil ar fi dus la complicațiuni războinice. Spre norocire înțreg s'vonul se dovedește a fi neîntemeiat. Cel puțin organele engleze competente s'au grăbit a desmînți scirea alarmatoare, după-cum se vede și din telegrama noastră de aseară. Din Constantinopol se telegrafează, că ministrul de externe al Turciei, numai decât după-ce a primit scirea respectivă din Metelin, a cerut deslușiri dela ambasadorul englez White. Acesta a dat răspunsul, că nu are cunoștință despre afacere, dar' dacă în adevăr s'a întemplat ceva, nu poate fi vorba decât despre vre-un exercițiu de debarcare și de așezarea torpilelor, ce comandantul escadre cuirasate engleze va fi făcut pe insula nelocuită Sigri, lucru care altfel de multe-ori îl fac vasele engleze în apele străine. Mai târziu a venit scirea, că escadra engleză 'și-a imbarcat eără mateloții, tunurile și torpilele și a plecat. Va să Țică opinia publică europeană se poate ear' liniști, dar' e caracteristic pentru actuala situațiune internațională, că asemenea sciri alarmatoare se pot nasce și afla creșemânt. Organul englez „Times” scire, că toată afacerea nu este decât o apucătură de bursă, lansată în lume pentru a influența subscrierea împrumutului englez ce tocmai se face la Paris.

Deschiderea parlamentului olandez.

Din Haaga te telegrafează, că la 15 l. c. n. regina-regentă Emma a deschis statutele generale olandeze printr'un mesagiu de tron, în care se Țice, că situațiunea generală este mulțumitoare și că relațiunile cu puterile străine sînt foarte amicale.

Rolul dlui Babeș.

Articolul, prim din „La Liberté”, organul partidului național-liberal, signalizat de noi ieri, tradează în formă și în cuprins peana unui diplomat, precum ori-cine se poate convinge cetindu-l cu atenție. Eată-l:

Anumite Țiare, care s'au ridicat pentru apărarea dlui V. Babeș, afectează a crede, că discuțiunea ce am fost provocat asupra conduitei echivoce a acestuia, ar tînde să dirigeze de aici, din București, atitudinea politică a fraților nostri de peste Carpați; ele pretind deci a face acestora un bun serviciu dacă se opun tendenței ce fără nici un cuvânt ni-o atribuie nouă, că ne-am amesteca în afacerile interne ale Românilor din Transilvania. Acesta e punctul de vedere al celor-ce își dau silință de a apăra pe dl Babeș contra acușățiunilor foarte precis formulate în contra sa, ferindu-se totdeodată foarte mult de a intra în însuși fondul acestor acușățiuni.

Dar' maniera aceasta de a presenta discuțiunea, la care aproape întreaga presă română a luat parte atât de vie, schimbă cu desăvîrșire rolurile. Departele dela noi se voim a întreveni în direcțiunea, pe care frații nostri din Transilvania o Țin de mai mult în conformitate cu interesele lor, noi din contra ne nisuiam a demasca încercările întreprinse prin anumiți politicieni din Transilvania cu scopul de a exercita asupra politicei exterioare a României o influență, pe care noi n'am pute-o admite.

Dacă dl Vincențiu Babeș compromite, după părerea noastră, cauza națională a Românilor din Transilvania, — așa precum am arătat prin fapte, pe care nimeni nici nu le-a contestat, nici nu le-a discutat, — în același timp el e agentul activ al intrigilor ce privesc înșeși afacerile țerii noastre. Aci, în toate aceste mișcări e o conexitate evidentă între cauza română de dincolo de munți și între politica regatului, și exploatând această conexitate, dl Babeș a jucat și joacă încă un rol păgubitor uneia și celeilalte.

Partidul național-liberal are conștiința de a fi binemeritat de țeară, stabilind pe baze solide raporturile politice între România și Austro-Ungaria, și el e prea îngrijit de opera sa, fiindcă în opozițiune nu poate să se întrepună pentru apărarea ei contra slăbiciunii nevindecabile și a conduitei pline de

FOIȚA „TRIBUNEI”

Frescurile.

Roman de Ouida.

II.

(Urmare.)

Leone Renzoli Don E. Ferrari.

Lady Charterys s'a întors la Milton-Ernest cu o ceată întregă de oaspeți distinși și veseli.

E foarte amabilă cu mine, dar' 'mi-se pare ca-și-când o distanță de mii de mile m'ar desparte de dînsa, de când mă muncescse gândul, că poate sînt fiul nelegitim al unchiului ei.

Încep a-mi arde obraji de rușine gîndindu-mă la aceasta.

Altețele Lor regale sînt așteptați. Cu această ocaziune frescurile vor fi acoperite cu satin de culoare rosa deschis, ear' munca mea se intrerupe în acest interval.

M'a rugat să-și fac portretul și să-l expun la cea mai apropiată ocaziune. 'Mi-a fost peste puțină să o refuz.

Îmi șede în fiecare zi, în bibliotecă, pe care 'mi-a pus-o la dispoziție ca atelier. Cheia bibliotecii n'a voit să o primească dela mine. Vieța imi e o adevărată tortură, de când s'a născut în mine gîndul, ba certitudinea chiar, că sînt fiul contelui Alured, necredinciosul amant al mamei mele.

Odată fiind singur cu ea, am adus vorba despre răposatul ei unchiu, dar' se vede că

ea nu scie nimic despre el. Nici nu se năcuse, când contele Alured murise cu moarte grabnică, cădînd de pe cal.

Ei așa 's'a spus, că unchiul ei a fost un om caprițios și încăpăținat, și a adăugat rîdînd, că toți din familia lor sînt caprițioși.

S'a reîntors și Lady Cairnwrath. Durere însă, că își socotesce de o sfîntă datorie a fi prezentă de câte-ori nepoata ei vine să-și seadă în atelier, ca să-și fac portretul. Probabil că mă crede un monstru sêlbatec, care vrea să răpească mielul cu lăna de aur.

Portretul va fi admirabil. Am luat de model pe mîiestri venețieni. Lady Charterys poartă un costum frumos de brocat aurii și roșu, în mîna are un eventual mare negru, cu dungi aurii, și privesc cu dulce suris peste umăr.

Betwick, cănele ei mare, stă la picioare. Pêrul deschis al frumosului animal moderează mult strălucirea hainei ce poartă stăpăna. Dar' fața! va fi gloria și strălucirea operei mele.

E mult mai frumoasă decât credeam înainte. Trăsăturile feței sale s'au schimbat mult; e mai blîndă și a devenit mai serioasă.

În săptămîna aceasta facerea portretului s'a întrerupt din cauza sosirii priinților. În onoarea lor s'a rîsturnat totul cu fundul în sus. De dragul lor se fac toate lucrurile posibile. Alteța Sa cu șapte alpi oaspeți au omorît într-o singură zi 1500 fasani. Adevărat masacrul.

Cât despre mine, eu n'am împușcat nimic. Cred că dacă e vorba despre dibăcia noastră, putem să dăm alte dovești, nu omorînd.

Ieri a fost serată splendidă în sala de bal, de unde am fost isgonit de tapițeri. Nici n'am dat de atunci pe acolo. Ba am rugat pe Lady Charterys să-și permită a mă duce undeva pe acest timp, ea însă m'a refuzat cu hotărîre.

Ieri după ameați a luat cu sila portretul și 'l-a arătat oaspeților sei, după-cum a trimis după mine pentru a mă presenta augștilor sei oaspeți.

M'au acoperit cu complimente, care — simt — nu sînt exagerate; am încredere în puterile mele de artist. La urmă 'mi-au spus, că principesa ar dori să-și fac și ei un portret. 'L-am răspuns, că nu sînt pictor portretist.

Lady Charterys m'a certat cu blîndețe, Țicîndu-mi că sînt puțin politicoș și mîndru, când nu ar trebui.

— Dacă — a Țis ea — Altețele Lor te privesc cu plăcere, întrucât aceasta te supără, chiar fiind ei principii?

Observarea e întemeiată, și eu poate-că am fost ingrat. Oamenii acestia sînt Țicii norocului.

Altețele Lor n'au stat aici decât trei Țile, și s'au dus, Țice-se, ducînd cu ei cele mai bune suveniri dela Milton. Înainte de a pleca, m'au mai pofit odată să mă vadă, și ear' m'au încercat cu laude și cu vorbe politicoase.

Oaspeții de asemeni au plecat cu toții. AȚi și mîne va veni să seadă în atelier.

Așa cred, că dușmana mea Lady Cairnwrath, a fost rîu impresionată de amabilitatea ce 'mi-au arătat Altețele Lor. Dar' ce-mi pasă mie de ea.

În cîrînd o să rămîn singur aici. Iarna lungă va trece repede, ear' primăvara o să mă găsească cu portretul și frescurile gata.

Apoi o să plec și eu; ea nu mă va mai vedea și probabil că mă va uita.

Sînt hotărît la un lucru numai: să nu primesc nici o plată pentru munca mea. Poate-că odată o să am numai ei a-și mulțumi renunțele mele pentru aceasta trebuie să-și fiu mulțumitor.

Cu toate-că nu-s' tocmai setos de glorie. M'aș mulțumi cu o modestă pozițiune, care să-mi permită a trăi independent idealurilor mele.

Nu te mira că-Ți scriu atîta. Dar' îmi cade atât de bine a fi intim, a vorbi cu cineva, ear' aici n'am pe nimeni. Cu Lady Charterys nu îndrănesc, cu ceilalți nu pot fi intim.

S'apoi oare nu d-ta ai fost duhovnicul meu chiar dela tăntăul meu păcat?

Lord Llandudno lui Mr. Hollys,

Milton-Ernest.

Dragă Hollys!

Zadarnic au fost toate. A vrut să se întoarcă și s'a întors.

A venit un număr mare de oaspeți cu ea. S'apoi ca lucrurile să fie cu vîrf, 'și-au anunțat sosirea și Altețele Lor. Astfel n'am mai putut face pe Esmea să continue cu vizițele sale.

Acum șede să-și facă portretul. Ori-care ar fi intențiunile ei, e cert că au avut frumoase rezultate.

Tînerul acesta are un exterior grozav de fin și plăcut, îmi reamintesc pe cineva,

dar' nu-mi aduc aminte pe cine. Esmea voește să-și distingă la toate ocaziunile. Altețelor Lor li-a vorbit cu atîta laudă despre el, că ei 'și-au exprimat dorința să le fie prezentat.

Dar' poate-că lucrul acesta 'l-a pus la cale numai pentru a o năcăji pe Tabby.

Nimeni nu poate săci ce poate comite o femeie ca Esmea când e întăritată. Își cunoaște oamenii și nu face nimic fără anume scop determinat.

E clar, ca lumina Țilei, că Italianul e nebun după ea. În rîndul trecut, când am umblat p' aici, era ea blîndă, acum e el cel care s'a îmblîndit.

Esmea cred că nu-și satisface decât un capriț; cât despre el, o să sufere greu.

Nu aflu nici un motiv de a interveni. Esmea nu mai e copilă. Dacă trimetea pe ael măgar cu atîtea diplome, toate aceste nu se întemplan.

În luna viitoare are de gînd să plece la Cannes. A dat ordin să 'i-se prepare Glaucus. Pe pictor, de sine se înțelege, nu o să-Ți poată lua în corabie.

Lady Cairnwrath își satisface o plăcere făcîndu-ne pe noi responsabili pentru scandal, care de altfel e în ființă. În ceea-ce te privesc, admit să aibă dreptate. Dar' nu înțeleg de ce mă acuză pe mine.

La cas dacă va trebui să ne ocupăm vre-odată mai mult cu acest om, caută să afii mai mult despre el.

Trad. de Ioan Russu Șirianul.

(Va urma.)

echivocități și de intențiuni ascunse ale guvernului actual, care discreditează cu deservire situațiunea internațională a țării.

Se pare însă, că anumite cercuri politice din Pesta nu sînt așa ca noi pătrunse de identitatea intereselor ce există între aceste două state vecine față cu primejdia panslavistă și care va trebui să fie încă pentru mult timp, basă nestrămutată a raporturilor lor. Se pare că silințele noastre în această direcțiune nu găsesc reciprocitatea care s'ar pute aștepta. Voim să vorbim despre acele cuceriri, care ar dori să substituie raporturile României cu Austro-Ungaria o transacțiune directă între România și Ungaria, un fel de alianță româno-ungară, care nu ni-se pare compatibilă nici cu starea actuală de lucruri din monarchia dualistă; nici cu interesele noastre proprii. Aceleași cercuri maghiare, în lupta lor ascunsă contra Austriei, au o înclinare destul de pronunțată pentru Franța, — fapt pe care altcund presa germană l-a relevat la diverse ocazii —; alianța cu Germania nu le e simpatică și ei o suferă mai mult ca o necesitate, pe care ei n'o consideră drept expresiunea convingerilor lor. În sfîrșit ei nu primesc cu ochi răi, că România înclină spre Rusia, spre a se folosi de această împregiurare drept de o armă pentru a intimida pe Austria și a obține *carte blanche* cu privire la Românii din Ungaria.

De îndelungat timp dl Vincențiu Babeș e un agent neobosit al acelora, care urmăresc aceste scopuri chimerice și primejdioase. Credînd sau făcîndu-se a crede, că servește cauza compatrioților săi români, el vine adeseori la București, în misiuni confidentiale din partea „Casinei-Naționale” din Budapesta; el umblă a prinde secrete diplomatice și lucră în sensul politicii, pe care tocmai o caracterisăm.

La întoarcere, el face pe naivi să întrevadă drept compensațiune pentru toate silințele sale în cas de succes, unele concesii pentru Românii din Transilvania.

Noi sîntem cei dintîiu, care dorim din toată inima, ca frații noștri de dincolo să obțină concesionile, la care ei aspiră, însă nu ... cu ori-ce preț. N'am pute considera ca amici sinceri personajii, care sub pretextul falacios de a servi cauza națională a Românilor din Ungaria, caută a surprinde buna credință a reprezentanților noștri diplomați, a ministrilor noștri, a bărbatilor noștri de stat, pentru a se iniția în mod nepermis în secretele noastre diplomatice și a urzi intrigi de natură de a turbura raporturile noastre externe.

De astădată dl Babeș a venit la București cu ocaziunea iubileului regelui Carol pentru a observa căneala ce iau afacerile noastre și pentru a sonda pe generalul Florescu și pe prințul G. Bibescu.

Generalul Florescu are reputațiunea a fi omul Rusiei, pe aceasta o avea la 1848 și și mai tîrziu. Fratele generalului, sînt acum vr'o cincisprezece ani, a organizat la Cluj o sîrbare de fraternizare româno-maghiară și în Ungaria se confundă acești doi frați. Una din fiecele generalului e măritată după unul din baronii țerii „Săculilor”.

Devenind generalul president al consiliului de miniștri al României, în „Casina-Națională” din Budapesta s'a creșut că a sosit momentul favorabil pentru a angaja pe Români contra Austriei și a-i împinge spre alianță franco-rusă.

Acesta era scopul secret al misiunii din urmă a dlui Babeș la București; eată pentru-ce ne-am vădut datori a demasca căile sale ascunse și a-i opune un *quod non* categoric. Altcum nu va fi inutil a aduce aci aminte, că Ioan Brătianu, care avea o imensă experiență de oameni și de lucruri, a profesat totdeauna o mare neîncredere față cu dl Babeș.

Ori-și-care ar fi astuțimea cestui din urmă, el va trebui de aici încolo să renunțe de a exploata aici la noi cauza română din Transilvania pentru a pescui în turbure; și dacă el crede, că votul de încredere, ce l'a smuls într'un mod atât de ciudat dela comitetul național, a restabilit prestigiul său, compromisat în mod definitiv, și a reabilitat politica sa, demascată atât dincoace, cât și dincolo de Carpați, se înșală adînc. Un viitor apropiat o va dovedi!!

F.

O nouă scrisoare a dlui Babeș.

Strimtorat din ce în ce mai mult prin manifestățiunile opiniunii publice, dl Babeș a ținut a adresa diarelor scriitori și a primii *interviews*. La început d-sa s'a adresat „Tribunei”, apoi „independentului” organ al metropolitului Miron, și acum îi scrie „probatei” noastre „Gazetă”. Eată și această din urmă scrisoare publicată de „Gazeta Transilvaniei” (numărul dela 5/17 l. c.):

Budapesta, 1/13 Sept. 1891.

D-sale dlui Dr. Aur. Mureșianu, director al „Gazetei Transilvaniei”, în Brașov.

Prestimatul meu.

Încă în Sibiiu aflîndu-mă pe timpul adunării comitetului nostru național-central dela 30 și 31 August a. c., precum și opt zile după aceea, în calitatea mea de prim-președinte al acestui comitet reflectat am fost din mai multe părți asupra unor împregiurări de importanță pentru partidul nostru național și m'am angajat a le petrece cu atențiune, studiîndu-le cu tot dinadinsul, pentru de a le marca în public cât mai curînd, spre orientarea partidului.

Pentru scopul acestei mărcări în public, — cred timpul sosit, ear' foaia D-Tale, probata noastră „Gazetă” — cel mai potrivit organ de publicitate. Contînd deci la bunăvoința D-Tale, vin a te ruga să faci loc în coloanele aceleia următoarelor observațiuni, care le recomand atențiunii publice.

Prima împregiurare, la care reflectat am fost, se rapoartă la eventualitatea, resp. întrebarea: Oare s'ar mai pute moralicește tolera și ar mai pute fi politicește permis, ca acel om și acel organ, care nici acum după cele mai competente și serioase lămuriri asupra neînțelegerilor, faimelor și atacurilor sistematice propagate în contra comitetului nostru, special la adresa președintelui său, nu ar înceta cu suspiciunile, ci în loc ca asupra aparențelor ce bănuibile s'ar pără — să cerc explicațiunile necesare particularmente, acolo unde se cuvine, și în loc ca pe cei nedumeriți din public să-i dumerească asupra cestiunilor regulate în comitetul nostru prin totalitatea sau majoritatea voturilor, — ar continua cu agitatea și înveninarea spiritelor, acel om și resp. jurnal — să mai fie considerat de organ al partidului național?

La această întrebare, care experiențele dîlnice 'mi-o fac actuală, nu pot răspunde decât în regula generală, care sună: de membru și organ al unui partid poate să fie considerat numai acela, care în public, prin cuvînt și faptă, lucră în strictă armonie cu partidul, resp. cu organul reprezentativ și executiv al aceluia. Haiducismul medieval nu poate să aibă loc în lupta regulată, legală a partidului modern.

Conform acestei reguli generale raționale, cu astfel de haiducism cu mînă liberă, care denotă anarhia și duce la disoluțiune, pentru a mea parte, nu pot decât să-l condamnam, și pentru de a-l paraliza, nu pot decât să-l desconsider.

A doua reflexiune se rapoartă la rădăcirea unor foi de ale domnilor dela putere, care dînd o interpretare foarte greșită confictelor noastre intestine și profitînd de modul cum acelea au fost judecate și condamnate prin conclusele comitetului nostru, deduc din acestea — cea mai eclatantă și plausibilă desavuare și chiar desmîșnire a Memorandului studenților universitari din România și a tuturor gravaminelor noastre, căte în timpul mai din urmă se scoaseră la lumină prin coloanele foilor naționale de peste Carpați.

Nu-i vorba, se potrivește de minune cu interesele și dorințele contrariilor noștri — acele agitațiuni, faime și conficte, ce în mod pe cât de necompetent, încă și mai neucuvincios se scoaseră la iveală prin câteva foi din București; dar' tocmai de aceea noi cei-ce formăm și reprezentăm marea majoritate a comitetului și partidului nostru, datori sîntem a explica rădăcirea și a spune respect adevărul.

Nu preget deci a adevări, că nimic nu era, nu putea să fie mai străin comitetului nostru, ca voința și tendența de a condamna și desavua prin conclusele sale Memoriul universitarilor de peste Carpați și manifestățiunile binevoitoare ale presei române mature și solide de dincolo.

Altul cu totul este înțelesul politic, este chiar cel natural al acelor concluse, resp. enunțațiuni.

Memoriul studenților, conceput și publicat fără de vre-o conlucrare a noastră, își are partea sa cea bună, care stă mai presus de ori-ce critică a noastră. Ear' dacă este totuși ceva în acel foarte memorabil act, ceea ce mulți dintre ai noștri de dincoace ar fi dorit să fie altfel, este tocmai că — s'a

compus „de nobis sine nobis”, substituit fiind al nostru consiliu și vot prin influența unora dintre emigrații noștri, oameni puțin maturi, în istoria luptelor noastre, precum și în cunoștința împregiurărilor noastre puțin vîrșăși, de altă parte prin injuriile suferite aici la noi din partea nefericitului sovînim maghiar iritați și preocupați, pe care noi tocmai din aceste considerațiuni îi ținem de nechiemați și necualiificați de a ne reprezenta acolo și a ne regula aici acasă la noi.

Tot acestor frați nechiemați și necualiificați, cu atât însă mai închipuiți și și pretensivi ai noștri, a trebuit să atribuim și pécatul agitațiunilor inscenate prin foile de dincolo, după-ce vîdîrăm, cum acei membri din comitetul nostru, asupra cărora căduse bănu-eala de autori, cu mîni, cu picioare resping această bănu-eală, declină dela sine ori-ce simțire și conlucrare cu agitații scandalului, la care de almintrelea, în parentese fiind dîs, nici un bărbat național solid și matur, ba nici un om de bine de dincolo nu a avut nici cea mai mică parte, precum nici n'a figurat vre-unul cu numele sau prin tot decursul miserabilei campanii.

Adevărul deci nenegabil și nemistificabil e, că noi luptătorii naționali de dincoaci nu cunoaștem în lupta noastră votul și influența celor-ce după etatea, cultura, pozițiunea și trecutul lor — nu pot să aibă vot competent și influență decisivă în cauzele noastre.

Frații de dincolo, toți căți — fără preocupăni sau priceperea cauzei noastre și a împregiurărilor noastre, special cei din fruntea țerii și a afacerilor, pururea până acum a scrupulositate au evitat de a se ingera și de a ne influența în ale noastre interne. Chiar cu ocaziunea acelei nefericite întîlniri de Vîneri seara în 17/29 Maiu la dl Barbu, cei trei bărbăți maturi și solizi, care erau față și au observat netrebnicul complot, au respins și condamnat cu deservire încercările copilandrilor veniți nechiemați pentru a impune președintelui comitetului nostru votul lor, ceea-ce nesuccedînd, un solinit la creeri a scornit basma, ear' ceilalți au propagat ticăloșia, că 'l-ar fi „executat”, pe când în fapt dînsii 'și-au executat și păpat toată omenia și buna cuvință.

Într-o proximă clarificațiune mă voi ocupa de a treia problemă ce 'mi-s'a dat de a face cercetări asupra originei, naturii și scopului agitațiunilor inscenate la București și continuate până astăzi.

V. Babeș.

După cetirea acestei nouă scrisori a dlui Babeș, întrebarea e legitimă: a devenit prin ea situațiunea politică a Românilor mai lămurită? Nu credem, că cineva va pute răspunde afirmativ. Nici acum opiniunea publică nu află dela dl Babeș, ce ține d-ra despre memoriul către Monarch, votat în unanimitate de adunarea generală a partidului; nu află cum își închipuiesc d-sa dualismul sau maghiaro-român „adeverat” și „bine-stabilit”; nu află nimic despre cea mai nouă alianță politică cu fostul cap al partidului „Viitorului!” Asemeni lămuriri politice se cer dlui Babeș, dar' nu injurături la adresa celor-ce-i cer lămuririle.

Revoluția din Chili.

Afacerile din Chili au luat un sfîrșit în favoarea suveranității populare și în contra dictaturii președintelui. Cetitorii noștri știu din care cauză a născut conflictul acesta. Noi am mai vorbit de el în coloanele acestui diar. Cu toate acestea, pentru a vē înaintea toate evenimentele care s'au desfășurat, le mai resumăm aci ca să poată fi mai bine aplețate.

Este aproape 30 ani de când un partid reformator lucra, în presă și camere, ca să hotărască atribuțiunile puterilor legislative și executive în Chili.

Articolul principal al acestui program era: alegeri sincere pentru camere și președenție.

Acest partid a crescut mereu. În cele din urmă reformatorii aveau în cele două camere o mare majoritate: în senat 30 contra 4; în cameră 70 contra 25. Opozițiunea voia să treacă în camere un proiect de lege asupra reformei electorale, dînd comunelor face-re listelor, recensămîntul lor, priveghierea votului și trimiterea rezultatului către birourile camerelor. Era vorba de a se face din administrația comunelor păzitorul și garantul sincerității alegerilor, și a nimici astfel presiunea administrativă.

În aceeași vreme, pentru a asigura independența lor față cu puterea executivă, camerele au votat o modificare a constituțiunii care le împuternicea a se întruni după simpla convocare a birourilor lor, în cas de grabă. Până aci, în virtutea constituțiunii, dreptul convocării extraordinare era rezervat președintelui republicii.

Președintele Balmaceda a refuzat ratificarea acestor două legi. De aci conflictul a început.

La acest refuz, camerele au răspuns în Iulie anul trecut prin a refusa bugetul veniturilor. Președintele a urmat fără buget o lună și jumătate; pe urmă, declarîndu-se turburări la Valparaiso și Tarapaea, el pără a reveni asupra decisiunii dîntîiu, concediă la 9 August ministerul său de rezistență, luă un cabinet reformator și căpătă dela congres bugetul legal al veniturilor. Îndată-ce avu acest buget, președintele Balmaceda reveni la idea sa și chemă un minister de luptă.

Din nou congresul încep lupta sa, refuzînd de a vota bugetul cheltuelilor. Camerele sfîrșiră sesiunea lor legală de trei luni fără-ca conflictul să fie hotărît.

La 1 Ianuarie anul acesta președintele adresă un manifest țerii, aruncînd asupra congresului greșeala încercăturii creată prin lipsa de buget și regulînd prin propria sa autoritate cheltuelile statului, precum și contingentul armatei și marinei.

Pe vremea vacanței corpurilor legiuitoare, comisiunea permanentă n'a încetat de a protesta contra purtării președintelui. Cu toate acestea el n'a ținut socoteală de aceste protestări din partea unei puteri creată de constituțiune pentru a fi păzitorul prerogativelor congresului.

Atunci însă președinții celor două camere luară hotărîrea de a părăsi capitala și de a publica un manifest, prin care denunța țerii diferitele violațiuni ale constituțiunii. Ei s'au urcat pe nise vapoare cumpărate de dînsii, au adunat pe partisanii lor, s'au înarmat și au început lupta. Proclamațiunea lor „găsit răsădit în mai multe părți ale țerii. Numeroși cetățeni s'au strîns în giurul lor spre a apăra drepturile poporului nesocotite de dictator. Numărul a crescut astfel, că după mai multe lupte, în care nu se cunoșcea de ce parte era victoria, președinții celor două camere au dat ultima bătlie la Valparaiso și lele trecute unde armata dictatorului a fost înfrîntă, mai multe, mii de oameni au fost făcuți prizonieri, tunurile și proviziunile au cădut în mîna congresistilor și președintele Balmaceda a dispărut.

Cînd am anunțat antîiași-dată punerea în revoltă a președinților, diceam: „Cum se va termina acest conflict, nimeni nu știe. Dar' în acele părți surprinderile sînt dese”.

Într'adevăr a fost o surprindere pentru toți învingerea congresistilor. Nu era o luptă egală, pentru-că pe de o parte dictatorul avea cu el forța armată organizată, avea administrațiunea, avea în mîna sa interesele fiecărui cetățean și mai presus de toate te-saurul public, bani care sînt nervul ori-cărei acțiuni omenesci; ear' pe de altă parte congresistii nu aveau cu ei decât dreptul, care nu totdeauna poate rezista forței. Cu toate acestea se vede, că câte-odată și forța slăbește contra dreptului. Congresistii, în curs de opt luni, au învins forța prin drept.

În Chili acum s'a organizat o junță, un guvern provisor. Națiunea l'a aclamat, chiar partisanii lui Balmaceda aderează la noua stare de lucruri. El caută să aducă lucrurile la starea lor normală. Este drept, că a făcut câteva eșecțiuni somare, ceea-ce nu este permis unor învingători, dar' acum se pare că s'a rîzgîndit. Singurul lucru ce mai face de câteva zile este să iee măsuri ca sumele de bani ridicate de fostul dictator și de partisanii lui să fie înapoiate statului. S'au și sequestrat în Englitera pe un vapor englez câteva milioane ale lui Balmaceda.

Aceasta este o lecțiune mare pentru aceia care cred, că dacă au cu ei puterea, au totul. Puterea nu durează decât atîta pînă stă în cercul dreptului și al libertății. Cînd ese de acolo, își perde toată vigoarea și este răsturnată de acela, pe care îl nesocotea pînă aci.

„Românul”.

CRONICĂ

Numiri. Ministrul cultelor a numit la catedra de economie politică și finanțe vacantă la universitatea din Cluj titular pe Pisz-tóry Mor, fost profesor de același studiu la facultatea de drept din Pressburg.

Ciuitirea numelui unni oraș. Printr'un ordin al ministerului de interne numele orașului Bichș-Giula s'a ciuitit, rămînd a 'i-se dice de aici încolo numai Giula.

Tîrguri interdise. În comitatul Sălăgiului s'au interzîs tîrgurile de cai, din cauza boalei (mucoasei) ce bîntue printre caii de acolo.

Funcționar maghiar arestat de autoritățile române. Ministrul de justiție maghiar a fost sesizat de un cas petrecut la Predeal, unde autoritățile române au arestat pe un funcționar maghiar cu ocazia unei certe întemplate în restaurantul din acea gară.

Navigație pe Olt. Inginerul Markovits Miklos din Cinci-Biserici a cerut, și ministrul român de comunicație i-a acordat voe de a face încercări de navigație pe Oltul din România. Aceeasi concesie a cerut o și guvernul unguresc, care probabil că-i va acorda-o și el.

Tisza Kálmán. De cînd nu mai e ministru, Tisza Kálmán se ocupă cu afacerile bisericesci. Luni, cu ocazia congresului bisericesc al reformatorilor, a pronunțat la Pápa un lung discurs, pe care foile maghiare îl reproduc și comentează foarte viu.

Maghiarii la expoziția din Agram. La 26 l. c. vor pleca, cu un tren separat, din Budapesta mai mulți Maghiari, membri ai camerei de comerț și industrie, pentru a visita expoziția din Agram.

Hymen. Dl George Șandor, mare proprietar în Cuesdiu, își va sîrba cununuia cu d-soara Mărioara Grozav la 8/20 Septembrie a. c. în biserica greco-orientală din Orșova.

Cultul kossuth-ist în Budapesta. Ieri fiind ziua născerii lui Kossuth, așa numita cameră kossuth-istă dela expoziția patru-deci-și-optistă ce se ține la Budapesta va fi decorată, portretul fostului dictator va fi în-cununat. Tot în această cameră se poate vedea sabia ce Kossuth a trimis-o la expoziție, sabie care se pretînde că a fost a lui Bethlen Gábor, și decorația de argint ce i-s'a dat lui și lui Bem în anul 1849. Budapestanii în cultul lor către Kossuth, se înțeleg, că fac mare cas din această expoziție.

Cas de moarte. Ministrul comun de finance, Kállay Beni, a îndurat o mare pierdere, murîndu-i fîica sa Marta, în etate numai de 17 ani. Ea s'a bolnăvit încă astă-vară la Fahr, lîngă Brixen, de unde a fost apoi adusă la Viena, unde nici îngrijirea celor mai buni medici n'a putut-o scăpa.

Proces pentru un copil. Înaintea tribunalului din Szombathely se debate actualmente un proces din cele mai interesante. Acusata este o doamnă bogată și din lumea mare, doamna Bubic. Înainte de aceasta cu șapte ani ea a luat dela soții Köhler din Szombathely un copil ca să-l crească, deoarece-ee ea n'avea copii și bărbatul ei Bubic Eduard îi plăceau grozav copiii. A plecat apoi la Viena cu copilul, de unde peste puțină vreme a scris părinților adevărați, că copilul lor a murit. Acum după șapte ani li-a scris însă adevărul: că trăiese copilul luat atunci cu condiția ca la vîrsta de 7 ani să-l dea în-dîr, dar' că 'l-au înscris în matriculă pe numele lor. Pentru aceasta au și fost impro-cesuați. Părinții copilului nu o acasă cu nimic, și probabil că tribunalul are să o achite.

Podgorie distrusă. Se scrie din Arad, că congregațiunea acestui comitat ținînd sîdîntă altăieri, vicecomitele Szathmáry, într'un raport al său a constatat, că aproape întreagă podgoria aradană este distrusă de fîlozeră. Astfel la Radna, Paulș, Miniș, Ghioroc, Cuvîn, Covasîn, Șiria (Világos) anul acesta nu mai e de cules nici o viie, deoarece-ee toate sînt distruse.

Turîști englezi. Colaboratorul foi americane „Illustrated News”, anume M. Pennel, și soția vor sosi peste câteva zile cu velocipedul în Transilvania, din Dobriîn. Vor trece și se vor opri la Cluj, Turda, Sibiu, Brașov și apoi se reintorc pe Valea-Hațegului la Porțile-de-fer.

Răsunarea poporului. Din Friedrichsdorf, comitatul Berez se scrie, că țerani de acolo, de naționalitate Germani, au voit să-și răsună pe notarul lor, pentru răutatea cu care-i tracta, atacîndu-i în timp de noapte casa. Notarul a putut însă scăpa cu fuga pe fereastra unei cămări, sub care sătenii nu puseră păzitor. El a fugit peste cîmp pînă-ce a întîlnit gendarmii, care venind la fața locului au arestat pe trei dintre agitații principali.

Nenorocirea dela Porțile-de-fer. Cu ocazia exploziunii dinamitei pe vasul american care era la Porțile-de-fer, la Greben, afară de moartea de om, s'a mai cauzat o pagubă de 14.000 fl. Vasul n'a oferit tocmai strîcăciune mare. Ministrul Baross a trecut prin Semendria spre Porțile-de-fer, unde propabil că va ajunge ađi. El va visita lucrările și totodată pagubele ce s'au făcut cu ocazia exploziunii dinamitei.

Criminala dela Boesig. Am spus, dînd seamă despre atentatul dela Boesig, că gendarmii au descoperit pe urzitorea, autotora intelectuală a atentatului, în persoana nevestei lui Stefan Hirsch, care se pretinde că a plătit oamenilor pentru a-l omori pe directorul domeniului, ca să ajungă în această funcție bărbatul ei. Se mai scrie acum, că s'au găsit martori, femeia Zena Anghel, fostă servitoare la directorul domeniului, care a declarat, că nevasta lui Hirsch i-a promis bani mulți, dacă va pune otravă în mîncarea stăpînului ei. 'I-a și dat ceva prafuri, dar' nu le-a pus în mîncare. Mai tîrziu criminala a otrăvit-o pe dînsa, dîndu-i, — așa dice servitoarea, — în vin otravă, încât a suferit de stomac două luni de zile. Făcîndu-se perchișiție în celula nevestei lui Hirsch, în adevăr s'a găsit la ea arsenic.

Regina României. „Constituționalul” din capitala României primesce o corespondență, în care i-se scrie din Veneția,

că la 14 l. c. regina României a fost atât de bine, încât a eșit pe terasă, unde a stat aproape o oră.

— Cetim în „*Timpu*”: Augusta noastră suverană a exprimat dorința ca d-na Zulnia Sturdza, doamnă de onoare, să meargă la Veneția pe lângă Maiestatea Sa. Doamna Sturdza, care va înlocui pe d-șoara Văcărescu, pleacă poimăne ca să fie lângă augusta bolnavă.

Noul director al școlii de belearte din București. — Se spune „*Românului*”, că director al școlii de belearte din București, în locul decedatului Asan, s'a numit dl G. M. Tătărescu.

Cas de moarte. La București a încetat din viață dl Gr. Arghiropolo, fost ministru liberal.

Dela societatea geografică din București. Primim din București „*Buletinul societății geografice*”, anul XII, trim. I, 1891, publicat prin îngrijirea dlui George I. Lahovary, secretar general al societății. El cuprinde actele societății din acest an, precum și o interesantă conferință a dlui G. I. Lahovary, intitulată „*Oltul*”, cu o amănunțită hartă a râului Olt, precum și o altă conferință a dlui I. Demetrescu Agraru „*Despre remedii delui mai practic de reconstituire a viilor floxerate*”.

— Mai primim în același timp Dicționarul geografic al județului Doro-hoiu de N. Filipescu Dudu, prelucrat în formă lexiconică de C. Chiriță, revisor școlar la Iași, lucrare premiată de societatea geografică cu premiul „*General George Manu*”.

Congresul studenților români. Ați se va deschide la Giurgiu congresul studenților români.

— Ministrul instrucțiunii și cultelor din România a acordat studenților, pentru a merge la congresul dela Giurgiu, transportul gratuit pe linia ferată.

— Comitetul de organizare al studenților din București a pus la dispozițiunea comitetului de organizare din Iași, suma de 1500 lei, spre a se da studenților din Moldova un banchet la întoarcerea dela Giurgiu.

— Delegațiunea studenților greci, — serie „*Nationalul*” ce ne sosese ați, — care vor asista la congresul studenților dela Giurgiu, a sosit astăzi dimineață în Giurgiu. O delegațiune de studenți români s'a dus la Giurgiu spre a-i primi și a-i aduce în București.

Serbările presei în București. Serbările presei bucureștene se continuă în Cismegiu până ați. Venitul serbărilor până Duminecă a întrecut suma de 12.000 lei.

Foametea în Rusia. Ca de regulă, foametea produce o mulțime de miserie. A tîl în Rusia prin înfomete de băntue foametea, s'au sporit bandiții, încât nu mai e nici o siguranță. Cu deosebire e mare miserie în Caucaș, unde nu trece zi fără ca să se întempele jafuri și omoruri. În împrejurimile Ielzavetopolului mulțime de săraci s'au format în bande îndrăznețe, care dau năvală satelor, jefindu-le, dându-le foc, ear' pe populație o ucide. Săptămăna trecută bandiții au atacat, ziua în ameața mare, o diligență și posta. În diligență nu erau decât femei maritate și fete. Negăsind bani la ele, bandiții pe femeile maritate le-au asasinat, ear' pe fete, după ce le-au căsnit, le-a despoiat și l-a lăsat astfel în drum. După scirile foilor ruse, guvernul Țarului a cheltuit până acum 22 milioane ruble pentru potolirea foametei.

Catastrofă pe mare. Vaporul Flora, care a plecat din Galați spre Constantinopol, a suferit nafragiu. O parte dintre călători s'au înecat.

Pungaș arestat. Individul Ernest Beck, fostul comptabil la o societate de asigurare prusiană din Berlin, care a dispărut la 3 Septemvrie, după ce a furat 378.000 mărci, a sosit pe vasul Saa la New-York. Poliția l-a arestat însă îndată după sosire.

Atentat anarchist. Dela 1848 și până acum anarhistii emigrați în Elveția n'au făcut nici un atentat contra agenților poliției. Dilele trecute însă anarhistii din Genf au tras cu pistolul asupra inspectorului de poliție, care a voit să dea afară din oraș pe anarhistul Scicchi.

Congres al pompierilor. Consiliul comunal din Havre, în Franța, a decis a se ține în acel oraș un congres internațional de pompieri. Se crede că vor lua parte 10.000 de pompieri și 1000 ofiieri.

Inundațiile din Spania. Sciri oficiale dic, că numărul morților, în urma inundațiilor provinciei Toledo, este de 2000. Ajutoarele lipsesc din cauză că drumurile de fer și celeleste căi de comunicație sînt întrerupte. Ministrii s'au întors la Madrid.

Nuntași înecați. O mare nenorocire s'a întemplat la Mecheln, pe riul Dyle. Fiind o nuntă în sat, nuntași împreună cu mirele și mireasa s'au dus să se plimbe cu barca pe apă. Venind însă deodată un vînt puternic, barca a fost răsturnată și toți nuntași s'au înecat în apă.

VARIETĂȚI.

(Pavagiu de cauciuc.) Un inginer german a imaginat un pavagiu de cauciuc, care s'a pus pe o punte. Resultatul fiind foarte bun, se vor face încercări pe o scară mai întinsă.

Acest pavagiu are tăria petrii, nu face sgomot și nici căldură, nici frigul nu are influență asupra sa, nu alunecă și este mai durabil decât asfaltul.

(Câteva curioșități.) În Europa se vorbesc peste 53 de limbi, în Asia peste 154, în Africa 115, în Oceania și America 422.

În mitologia Indienilor se găsesc peste 250 milioane zei.

— Pulsul unui copil are peste 150 bătăi pe minut. Al unui adolescent până la 80 și al unui om în vîrstă matură până la 60.

— Căldura sîngelui la om ajunge până la 92 grade, la oaie până la 102 și la rață până la 107.

Sângele a 42 oameni conține atîta fer, încât se poate face un fer de plug de 24 chilo.

Cu ce se poate mândri America?

Cu cel mai mare fluviu din lume. Misisipi, lung de 4100 mile. Cea mai mare poiană a lui Misisipi e de o suprafață de 500.000 mile pătrate.

Cel mai mare lac din lume anume Superior de o lungime de 450 mile.

Cel mai mare pod natural din Virginia, deasupra unei prăpăstii de 80 picioare lungime și 250 adîncime.

Și în fine America se poate mândri și cu cea mai mare linie ferată din lume, din provincia Illinois, de o lungime de 731 mile și pentru care s'au cheltuit 15,000.000 dolari sau 100,000.000 de franci.

Scîți de câte-ori își schimbă omul unghiile în toată viața sa? Nu. Ei bine eată numărul lor.

Unghiile bărbatului sau ale femeii, unghiile groase sau acele care sînt elegante și strălucitoare ca nisec mărgăritari se reînnoesc la fiecare 4 $\frac{1}{2}$ luni, încât într'un interval de 60 de ani bărbatul sau femeia își reînnoesc pe nesimțite unghiile de 186 ori. Dacă cineva și-ar fi conservat unghiile degetelor în tot acest interval de 60 de ani, era să aibă în fiecare deget unghiie de câte doi metri lungime.

Posta redacțiunii.

Dlul S. B. în Sist. Nu sîntem în poziția de a-ți face serviciul ce ne ceri, dar credem că nici nu e trebuință. Adresează-te direct.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „*TRIBUNEI*”.

Berlin, 17 Septemvrie n. „*Reichsanzeiger*” publică textul vorbirii din Erfurt a împăratului Wilhelm. Împăratul a ăis, că la locul acesta a umilit adînc cuceritorul corsican patria invinsă. Atunci patria a cunoscut eugețul străbunului de a rezista până la extrem. Oficiul telegrafic a respins la început toate depeșile, care în urma toastului împăratului ar fi putut produce indispoziție la bursă.

Paris, 17 Sept. n. Toastul dela Erfurt al împăratului Wilhelm a avut aici efect iritator. Demonstrațiunile dinaintea operei au început ieri de după ameați, deși representația operei „*Lo-hengrin*” s'a început numai seara la 8. Poliția a ocupat piața operei și nu a suferit să se adune lumea acolo. Băieții vînd diare agitatorice, care numesc toastul împăratului o ofensă pentru Franța. Represențația actului 1. a trecut fără nici un incident și a fost primită cu entusiasm. Într'aceea s'a adunat în piața operei o mulțime mare. Poliția a provocat-o să se împrăscie și a arestat 150 de renitenți. La oarele 11 s'a terminat actul 2. sub același entusiasm. Actul final s'a terminat după 12. După representația a mai avut loc o demonstrație. Până acuma sînt arestate 1000 persoane.

Bibliografie.

A eșit de sub tipar:

„*Coarda mîmii*”. Versuri la morți, conținînd 58 de versuri pentru toate ocaziunile și 2 dialoguri tot în versuri. De Iacob Mureșianu, învîțător și cantor. Opul cuprinde 18 coale de tipar, litere garmond. Cei-ce doresc acest op îl pot procura atît dela autor, cît și dela mult onor. domn Basiliu Podoabă la „*Economul*” în Cluj și dela compactorul George Hansz. Prețul pentru abonenți e 1 fl., pentru alții 1 fl. 20 cr. și se trimite francat celor-ce trimit prețul.

Extras din „*Budapesti Közlöny*”.

Posturi vacante:

— Un post de scriitor la judecătoria cerc. din Cubin. A se adresa în patru săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de practicant în drept la judecătoria cerc. din Nagy-Káta. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de practicant de concipient la direcțiunea financiară din Dobrițin. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de executor la tribunalul reg. din Cubinul-de-jos. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de notar cl. II. la tribunalul reg. din Sopren. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de subnotar la judecătoria cerc. din Hida. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de practicant în drept la tribunalul reg. din Neutra. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de practicant la oficiul vamal suprem din Cluj. A se adresa în trei săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de concipient cl. II. la direcțiunea financiară din Fünfkirchen. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de inginer-suprem cl. III. și mai multe posturi de ingineri la oficiul de edilitate din Budapesta. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de oficial cl. VI. la perceptoratul de dare din Sepsi-Sângeorgiu. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de practicant la perceptoratul de dare din Oșorheiu. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de notar cl. II. la tribunalul reg. din Zălaș. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

— Un post de subjude cercual în Apatin. A se adresa în două săptămăni la autoritățile competente.

LOTERIE.

Tragerea din 16 Septemvrie st. n.

Brünn: 12 79 75 10 86

Călîndarul zilei

6/18 Septemvrie 1891.

Italian: Min. arch. Mihail.
Gregorian: Toma Ap.
Soarele: răsare 5.43, apune 6.5

Buletin meteorologic.

Sibiu, 17 Septemvrie n. 6 oare dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 737.4)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vîntului
Observată	Diferența din preajmă		
737.4	+1.5	+41.0 +22.6+11.3	SSO.

Din țeară 15 Septemvrie n. 7 oare dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcția	tăria
Budapesta	765	+12.0	NO	1
Sătmar	767	+14.6	SO	1
Cluj	767	+8.4	—	—
Orșova	—	—	—	—
Arad	767	+15.3	O	5
Panciova	766	+15.4	S	4

Sosiți în Sibiu.

La 17 Septemvrie n.

Hotel „*Neurhrer*”. Scheibner, inginer din Avrig. A. Schnabel, cu soția, inginer din Budapesta. Rieger, căpitan din Viena. Bettelheim din Budapesta. Rosenfeld, Lövy și Berger din Arad. Brett, comerciant din Viena.

Economie.

Expoziție de cai în Murș-Oșorheiu. Comitetul pentru prăsierea cailor în comitatul Murș-Turda arangiază la 27 și 28 l. c. n. o expoziție de cai în Murș-Oșorheiu, care va fi împreună cu o alergare și o aucțiune de cai.

Lloydul austro-ungar a produs în Iulie a. c. un venit de 588.007 fl. față cu 584.399 fl. în aceeași lună a anului trecut, mai mult deci în Iulie a. c. cu 3608 fl. — Venitul produs dela începutul lui Ianuarie a. c. până la finele lui Iulie a fost de 4,187.763 fl. față cu 4,385.455 fl. în același period al anului trecut, ar resulta deci pentru anul acesta un minus de 197.692 fl.

Starea recoltei și a sîmînăturilor în Austria. Din buletinul ministerului de agricultură austriac, despre starea recoltei și a sîmînăturilor, publicat la 10 l. c. n. extra-gem după „*Neues P. Journal*” următoarele: Recolta sîcării a suferit foarte mult în August din cauza timpului nefavorabil și peste tot se poate privi atît în ce privesce cantitatea, cît și calitatea, numai de o recoltă mediocră slabă. Grăul a dat mai mult rezultatul unei recolte mijlocii încât e vorba de cantitatea produsului; în privința calității însă se aud plîngeri de defecte în culoare, uscăciune etc., cauzate în decursul perioadei nefavorabile a coacerii. Orzul a dat o recoltă bună de mijloc, mai cu seamă în ce privesce cantitatea; grăuntele a suferit însă prin temperatura cea umedă. Scirile despre rezultatul recoltei la ovės sînt cu mult mai favorabile. Porumbul, care prin cele mai multe părți a început a se coace, e frumos și promite o recoltă foarte mulțumitoare. Napii de zahăr și de nutreț s'au dezvoltat numai în timpul mai din urmă favorabil, resp. s'au recules încâtva de urmările păgubitoare ale umedeli. Prospecele în privința recoltei vinului din anul acesta deși temperatura caldă ce a urmat a priit coacerii strugurilor, sînt nefavorabile, deoarece Peronospora s'au ivit aproape general în vii și dezvoltarea vegetațiunii mare parte e încă inapoiată. În Tirol au suferit multe vii și prin lăfșirea acaridelor (un fel de molii).

Congresul agricol internațional ce a avut loc în Haag s'a încheiat la 13 l. c. n. Încheierii a premers alegerea unei comisii internaționale de 50 membri, care va avē să hotărască și locul congresului viitor.

Insolvență. Firma S. Herzler din Praga și-a sistat plătirile. Pasivele se urcă la 100.000 fl.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiile efectuate în 1—3 Septemvrie v. 1891.

Becher lui Petala, grâu 2950 hect., 12.15 lei. Bach lui Petala, grâu 3100 hect., 12.90 lei. Violatos lui L. Mendl, grâu 1850 hect., 15.— lei. Violatos lui L. Mendl, grâu 2750 hect., 13.40 lei. Violatos lui L. Mendl, grâu 3000 hect., 13.75 lei. Sassu lui L. Mendl, grâu 2800 hect., 14.— lei. Zamfirescu lui L. Mendl, grâu 2000 hect., 13.87 $\frac{1}{2}$ lei. Zamfirescu lui L. Mendl, grâu 1100 hect., 13.87 $\frac{1}{2}$ lei. Sassu lui Paspatti, grâu 2300 hect., 13.70 lei. Balan lui Reischer, sîcără 1000 hect., 11.90 lei. Mataranga lui Peirano, orz 2000 hect., 8.15 lei. Vasmagide lui Peirano, orz 1650 hect., 7.15 lei. Lombardo lui Peirano, orz 1200 hect., 7.40 lei. Bach lui Peirano, orz 1400 hect., 7.15 lei.

Prețul mărfurilor.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 12 Septemvri n. s'au notat: unguresci bătrâni grei — cr. până — cr., unguresci grei tineri 48— cr. până 48 $\frac{1}{2}$ cr., de mijloc 49— cr. până 49 $\frac{1}{2}$ cr., ușori 50— cr. până 51— cr., marfă țerănească grea — cr. până — cr., de mijloc — cr. până — cr., ușoră 49— cr. până 51— cr., romănesci, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr., până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sîrbesci grei 47— cr. până 48— cr., transito de mijloc 47— cr. până 48 cr., transito ușori 48— cr. până 48 $\frac{1}{2}$ cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 15 Sept. n. 1891

Sămînțe		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilo	
		dela	pînă		dela	pînă	
Grâu							
Bănățeneș vechiu		76	10.20	10.40	77	10.30	10.50
Grâu dela Tisa		76	10.20	10.40	76	10.30	10.50
Grâu „ Pesta ”		76	10.15	10.35	77	10.25	10.45
Grâu de Alba-Reg.		76	10.20	10.40	75	10.30	10.50
„ Bacia ”		76	10.20	10.40	76	10.30	10.50
Grâu ung. de Nord		76	—	—	77	—	—
Sămînțe, vechi ori noue		Solul		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		
					dela	pînă	
Sîcără				70—72	9.50	9.65	
Orz		Nutrețs		60—62	6.—	6.40	
„		de vîna		62—64	6.55	7.05	
„		de bere		64—66	7.30	8.80	
Ovăș		—		39—41	6.—	6.20	
Cucuruz (porumb)		bînkă,		75	6.45	6.50	
„		de alt soi		78	6.40	6.45	
Meiu				—	13.75	14.25	
Hrișcă				—	—	—	
Măști pe terain.	Grâu	de primă.		10.75	10.77		
	„	de toam.		10.85	10.37		
	Cucuruz	Maiu-Iun.		5.70	5.72		
	„	Sept.-Oct.		—	—		
	Ovăș	de primă.		6.03	6.10		
„	de toam.		5.83	5.85			
Produce diverse*		Solul			Oscul		
					dela	pînă	
Prețul pe 100 chilograme.	Sem. de trif.	Lucernă ungurească			—	—	—
	„	roșie			—	—	—
	Oleu de rap.	rafinat			37.—	38.—	—
	Uns. de porc	dela Pesta			54.50	55.—	—
	„	dela țeară			—	—	—
	Slănină	sventată			45.—	46.—	—
	„	sfumată			52.—	54.—	—
	Său	—			37.—	38.—	—
	Prune	—			—	—	—
	Lictar	slavon, nou			16.75	17.—	—
	„	bănățeneș			—	—	—
	Miere	brută			—	—	—
	„	galbină străcurată			—	—	—
Ceară	de Rosenau			137.	138	—	
„	brut			19.25	19.75	—	
Spirit	Drojdii de spirit			21.50	21.75	—	

Cursul pieței din Sibiu.

Din 17 Septemvrie n. 1891.

Hârtie-monetă română	Camp.	9.24	vînd.	9.28
Lire turcesci	—	10.60	—	10.60
Imperiali	—	9.50	—	9.60
Ruble rusești	—	1.28	—	1.25

Bursa de Budapesta.

Din 15 Septemvrie n. 1891.

Renta de aur ung.	6 $\frac{1}{2}$ %	—	—
„ <i>de aur</i> ”	4 $\frac{1}{2}$ %	108.25	—
„ <i>de aur</i> ”	5 $\frac{1}{2}$ %	100.50	—
Împrumutul cailor ferate ung.	—	115.75	—
Amortisarea datoriei cailor ferate de Ost ung.	—	112.—	—
(1-a emisiune)	—	—	—
Amortisarea datoriei cailor ferate de Ost ung.	—	97.75	—
(2-a emisiune)	—	—	—
Bonari rurale ung.	—	93.75	—
„ <i>croato-slavone</i> ”	—	104.50	—
Obligațiunile desp. regalilor	—	95.50	—
Împrumut cu premiu ung.	—	139.50	—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	—	130.50	—
Renta de hârtie-austriacă	—	91.—	—
„ <i>de aur</i> ”	—	109.75	—
„ <i>de aur</i> ”	—	146.—	—
Acțiunile băncii austro-ungare	—	1005.—	—
„ <i>de credit</i> ”	—	325.75	—
„ <i>de credit</i> ”	—	276.—	—
Seriuri fonciare ale institut. de cred și economii	—	102.—	—
„ <i>Albina</i> ”	—	—	—
Argintul	—	—	—
Galbeni împărțitești	—	5.87	—
Napoleon-d'ori	—	9.80	—
Mărci 100 imp. germane	—	57.60	—
Londra 10 Livres sterlingi	—	117.35	—

Bursa de Viena.

